

سر دبیران

محمدرضا حشمتی

عکاس: عالیبه امانی

مرضیه نجف‌زاده

فاطمه دلیری

محبوبه خزاعی

ابزارها وجود ندارند. در بعضی از مناطق روستایی، دانش‌آموزان تاکنون به رایانه دست نزده‌اند.

- قدرت یادگیری بچه‌ها بالا رفته است.
- در درس تفکر و پژوهش، بچه‌ها فرصت ابراز وجود پیدا کرده‌اند و نظرات خود را می‌گویند.
- تغییر ضروری بود و باید زودتر انجام می‌شد.
- محتوای کتاب‌ها مناسب شده است و دانش‌آموزان با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنند.
- اگر امکانات مهیا شود و مدارس مجهز شوند، مشکلات معلمان کمتر و فرایند یاددهی-یادگیری بهتر خواهد شد.
- آموزش و آماده‌سازی معلمان باید با برنامه‌ریزی بهتری باشد تا معلمان بهره بیشتری ببرند.
- در مدرسه‌ای که فقط یک رایانه وجود دارد و آن هم برای مدیر مدرسه است، کار و فناوری معنا ندارد؟
- اگر امکانات نباشد، در اجرای تحول، به دانش‌آموزان و فرایند تحول ظلم شده است.
- با توجه به اینکه دانش‌آموزان بزرگ‌تر شده‌اند، به حمایت عاطفی بیشتر ما معلمان نیاز دارند.
- در این دوره دانش‌آموزان مثل دوستان ما بودند.
- درس ریاضی خوب ارائه شده است. شیوه کار تغییر کرده و فعالیت‌محور شده است.
- در تدریس ریاضی معلمان نقش راهنما دارند و فعالیت‌ها را

باید درباره تحول خواند و نوشت. این بار تحول را از زبان همکارانی که سال گذشته در فضای تحولی مدرسه و کلاس حضور داشتند خواهیم شنید تا با سیر مشکلات احتمالی و ویژگی‌های دانش‌آموزان ورودی پایه اول دوره اول متوسطه بیشتر آشنا شویم. چرا که «خوش‌تر آن باشد که سر دبیران گفته آید در حدیث دیگران»

بار سفر بستیم، به پابوس حضرت علی بن موسی الرضا (ع) مشرف شدیم و با طلب استمداد از ایشان، با چند تن از معلمان پایه ششم ابتدایی به گفت‌وگویی صمیمانه نشستیم تا آن‌ها از تجربه‌های خود برآیمان بگویند. اینکه سال ششم را چگونه شروع کردند و چگونه به پایان رساندند.

● نظر شما درباره تحول چیست؟ و سال گذشته چگونه بود؟

- پایه ششم ابتدایی یک اتفاق فرهنگی عمیق است.
- بعضی از معلمان تغییر را به راحتی نمی‌پذیرفتند.
- تغییر باید از معلمان شروع شود.
- بچه‌ها خیلی مستعد و همراه هستند.
- مطالعات اجتماعی بسیار عالی و زمینه مناسبی است برای ورود به فضاهای اجتماعی.
- تفکر و پژوهش زمینه‌ساز تفکر و آگرایی دانش‌آموزان است.
- با توجه به رشد جسمی بچه‌ها، خوب است جمعیت کلاس‌ها بیش از ۲۵ نفر نباشد.
- درس کار و فناوری به ابزار نیاز دارد و در بعضی از مدرسه‌ها این

دانش آموزان انجام می‌دهند.

– به مدرسه‌ها و معلمان کلاس‌های چند پایه باید بیشتر توجه شود، چرا که ارائه هم‌زمان درس‌های پایه‌های چهارم، پنجم و ششم کار سختی است. – اطلاع‌رسانی نادرست به اولیا و دانش آموزان باعث استرس شده بود. زمینه‌های لازم فراهم نبود. آموزش و پرورش برای شروع سال ششم باید بیش از این کار می‌کرد. – برای معلمان کلاس‌های چند پایه زمان خیلی کم بود. – اولیا خیلی نگران بودند و مدام سؤال می‌کردند که آیا ششم خیلی سخت است!

– دانش آموزان تغییر (فعال شدن) را پذیرفته‌اند، اما معلمان هنوز نه! – اطلاعاتی که در کتاب‌های درسی ارائه شده است (محتوا) زیاد است و بچه‌ها مباران می‌شوند.

– تحول در کلاس کوچک با جمعیت زیاد امکان‌پذیر نیست. – با توجه به تعداد زیاد دانش آموزان در کلاس، فرصت کار گروهی نداریم. در حالی که بچه‌ها علاقه‌مندند گروهی کار کنند. بچه‌ها فضای تعامل درباره مطالب درسی را دوست دارند. – در درس مطالعات اجتماعی و تفکر و پژوهش فیلم‌ها به دست ما نرسید. – با توجه به بالا رفتن سن دانش آموزان، ضروری است معلمان درباره دوران بلوغ اطلاعاتی داشته باشند.

– در دوره‌های آموزشی تابستان معلمان، بهتر است مؤلفانی تدریس کنند که فضای کلاس درس و دانش آموزان را بشناسند. در غیر این صورت اثربخشی لازم را نخواهند داشت.

– کلمات متوسطه و دبیرستان برای دانش آموزان جالب و وجدآور است. – ابتدای سال تحصیلی دانش آموزان ششم نگران و ناراضی بودند، اما در پایان سال دانش آموزان و معلمان هر دو رضایت داشتند.

– میزان مشارکت دانش آموزان پایه ششم در جشنواره جابربن حیان بالا بود و درس تفکر و پژوهش در این امر تأثیر زیادی داشت. – خوب است در برنامه درسی فرصت بیشتری به معلمان داده شود تا ارتباط عاطفی بین معلمان و دانش آموزان بهتر شکل بگیرد. حجم مطالب درسی این اجازه را نمی‌دهد.

● ویژگی‌های دانش‌آموزان ورودی پایه اول دوره اول متوسطه چیست؟

– ذهن آن‌ها پر از سؤال است.

– پر از انرژی و آماده برای یادگیری‌اند.

– احساس ارزشمندی بین دوستان و همسالان دارند.

– دانش آموزانی هستند با اضطراب کم.

– احساس می‌کنند بزرگ شده‌اند.

– توانمندند.

– اگر خوب زمینه‌سازی کنیم، به فعالیت گروهی علاقه‌مندند.

– در مرحله گذر دوران بلوغ هستند.

– به تحقیق و کار گروهی علاقه‌مندند.

– دوست داشتنی و مسئولیت‌پذیرند.

– حساس و علاقه‌مند به درس هستند.

● دوست دارید مجلات رشد درباره چه موضوعاتی برای شما مطلب تهیه کنند؟

– سایت‌های مناسب آموزشی را معرفی کنند.

– با مؤلفان کتاب‌های درسی بیشتر ارتباط برقرار و دیدگاه‌های آن‌ها را بیان کنند.

– در ارتباط با ویژگی‌های دانش آموزان از جهت عاطفی، شناختی، روحی و روانی بیشتر بنویسند.

– به بحث کرامت نفس معلمان و ارزش کار معلمی بیشتر پرداخته شود.

– به نقش انسان‌سازی معلمان توجه شود.

– مطالب زنده و به‌روز باشند.

– تجربه‌های همکاران بیشتر ارائه شوند.

– در زمینه تحول بیشتر بنویسند تا معلمان به‌خوبی آن را درک کنند.

– در زمینه تجربه‌های معلمان در سایر کشورها بنویسند.

– خوب است که همراه مجله سی‌دی‌های آموزشی هم ارائه شوند.

دوستان و همراهان صمیمی تحول! هر پدیده و واقعه‌ای را می‌شود با نگاهی بدبینانه، واقع‌بینانه و خوش‌بینانه مطالعه و بررسی کرد. همان‌گونه که شاهد بودید، تمام تلاش ما بر این بود که از بزرگ‌نمایی ضعف‌ها و کوچک‌نمایی موفقیت‌ها پرهیز کنیم و وضع موجود را چنانکه هست به تصویر بکشیم. همراهان ما در این نشست کسانی هستند که در میان حوادث و وقایع (از زمان شروع دوره‌های آموزشی محتواهای سال ششم تا پایان سال تحصیلی) در فضای مدرسه و کلاس، در وقایع حضور فعال داشته‌اند، نه اینکه از دور دستی بر آتش داشته باشند. این عزیزان مسیر سخت و پر از مشکلات پیش‌بینی شده و پیش‌بینی نشده تغییر را بدون شکوه و گلایه پشت سر گذاشته و آنچه بیان کرده‌اند به‌منظور کمک و یاری به اجرای بهتر تحول و تغییر است تا ما نیز ضمن آشنایی بیشتر با این مسیر، بتوانیم با تدبیر و امید از موانع و مشکلات عبور کنیم.